

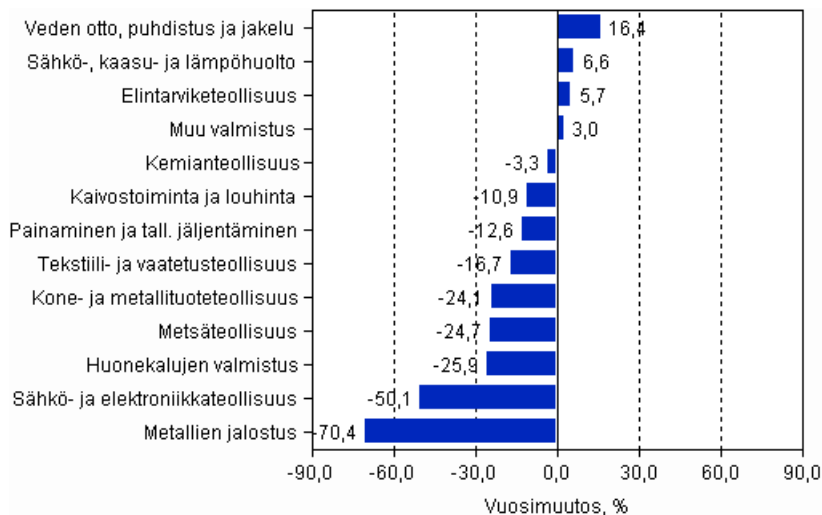
Teollisuuden alue- ja toimialatilasto

2009, ennakko

Teollisuuden tuotannon arvo supistui yli 28 prosenttia vuonna 2009

Teollisuuden tuotannon arvo supistui 28,4 prosenttia Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan jalostusarvolla mitattuna vuonna 2009. Kaivostoiminnan ja louhinnan jalostusarvo laski myös lähes 11 prosenttia. Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon jalostusarvo sen sijaan lisääntyi vajaat 7 prosenttia vuotta aiemmasta. Veden oton, puhdistuksen ja jakelun jalostusarvo kasvoi myös runsaat 16 prosenttia. Teollisuuden palkatun henkilöstön palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut yhteensä vähenivät yli 9 prosenttia edellisvuodesta. Käyttöomaisuuden investoinnit supistuivat teollisuudessa yli 19 prosenttia vuonna 2009.

Jalostusarvon muutos vuonna 2009*, % (TOL 2008)

*Vuoden 2009 tiedot vielä ennakkolliset

Teollisuuden jalostusarvo laski lähes kaikilla teollisuuden päätoimialoilla. Eniten jalostusarvo väheni metallien jalostuksessa, sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa, huonekalujen valmistuksessa, metsäteollisuudessa sekä kone- ja metallituoteteollisuudessa. Myös tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuuden sekä painamisen ja tallenteiden jäljentämisen jalostusarvot pienenivät. Elintarviketeollisuuden ja muun valmistuksen tuotannon jalostusarvot sen sijaan kasvoivat edellisvuoteen verrattuna.

Sisällys

1. Ennakkotietoja teollisuudesta 2009.....	3
1.1. Henkilöstökulujen määrä väheni yli 9 prosenttia teollisuudessa	3
1.2. Tuotannon jalostusarvo laski teollisuudessa runsaat 28 prosenttia	3
1.3. Investoinnit vähenivät teollisuudessa yli 19 prosenttia.....	4
1.4. Itä-Uusimaa oli teollistunein maakunta vuonna 2009.....	5

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tuotannon brutto- ja jalostusarvo, henkilöstökulut ja investoinnit yhteensä vuonna 2009*.....	7
--	---

Kuviot

Kuvio 1. Henkilöstökulujen muutos vuonna 2009*, %	3
Kuvio 2. Jalostusarvo 2008–2009* (mrd. euroa).....	4
Kuvio 3. Investoinnit yhteensä 2008–2009* (milj. euroa).....	5
Kuvio 4. Maakunnan jalostusarvo jaettuna maakunnan asukasluvulla teollisuudessa (C) 2009* (euroa).....	6
Teollisuuden alue- ja toimialatilaston laatuseloste.....	8

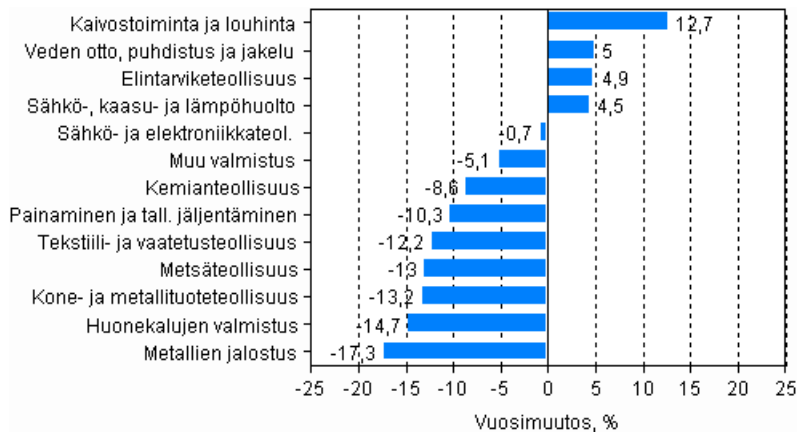
1. Ennakkotietoja teollisuudesta 2009

1.1. Henkilöstökulujen määrä väheni yli 9 prosenttia teollisuudessa

Palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut yhteensä teollisuudessa (C) olivat ennakkotietojen mukaan 16,7 mrd. euroa vuonna 2009. Henkilöstökulujen määrä väheni teollisuudessa yli 9 prosenttia edellisvuodesta. **Kaivostoiminnassa ja louhinnassa (B)** henkilöstökulujen määrä sen sijaan lisääntyi vajaat 13 prosenttia. **Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa (D)** henkilöstökulujen määrä kasvoi myös 4,5 prosenttia. **Veden otossa, puhdistuksessa ja jakelussa (36)** henkilöstökulujen määrä lisääntyi 5 prosenttia vuotta aiemmasta.

Henkilöstökulujen määrä kasvoi elintarviketeollisuudessa lähes 5 prosenttia. Kaikissa muissa teollisuuden pääryhmissä henkilöstökulujen määrä supistui. Eniten henkilöstökulujen määrä pieneni metallien jalostuksessa reilut 17 prosenttia, huonekalujen valmistuksessa vajaat 15 prosenttia, kone- ja metallituoteteollisuudessa yli 13 prosenttia, metsäteollisuudessa 13 prosenttia sekä tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuudessa yli 12 prosenttia.

Kuvio 1. Henkilöstökulujen muutos vuonna 2009*, %

* Vuoden 2009 tiedot vielä ennakkolliset

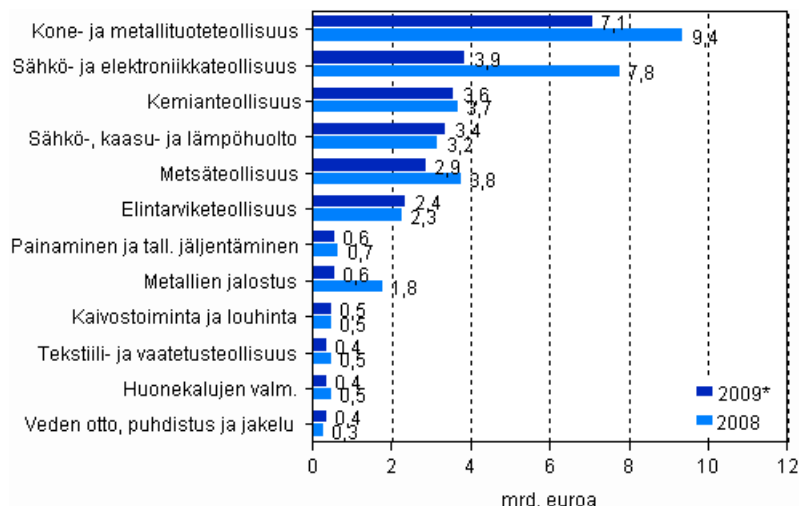
Palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut = Henkilöstökulut sisältävät ennakonpidätyksen alaiset palkat ja niihin verrattavat kulut sekä välittömästi palkan perusteella määräytyvät kulut kuten sosiaaliturvamaksut, pakolliset ja vapaaehtoiset henkilövakuutusmaksut sekä eläkekulut. Muut vapaaehtoiset henkilöstökulut ovat liiketoiminnan muita kuluja.

1.2. Tuotannon jalostusarvo laski teollisuudessa runsaat 28 prosenttia

Teollisuuden (C)jalostusarvo laski ennakkotietojen mukaan 28,4 prosenttia ja oli 22,8 miljardia euroa vuonna 2009. Kaivostoiminnassa ja louhinnassa jalostusarvo supistui myös lähes 11 prosenttia. Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa jalostusarvo sen sijaan kasvoi vajaat 7 prosenttia vuonna 2009. Veden otossa, puhdistuksessa ja jakelussa jalostusarvo kasvoi myös lähes runsaat 16 prosenttia.

Teollisuuden jalostusarvo laski lähes kaikilla teollisuuden päätoimialoilla. Eniten jalostusarvo pieneni metallien jalostuksessa reilut 70 prosenttia, sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa yli 50 prosenttia, metsäteollisuudessa vajaat 25 prosenttia sekä kone- ja metallituoteteollisuudessa yli 24 prosenttia. Tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuuden jalostusarvo väheni myös vajaat 17 prosenttia sekä painamisen ja tallenteiden jäljentämisen vajaat 13 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna. Elintarviketeollisuuden tuotannon jalostusarvo sen sijaan kasvoi lähes 6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 2. Jalostusarvo 2008–2009* (mrd. euroa)

* Vuoden 2009 tiedot vielä ennakkolliset

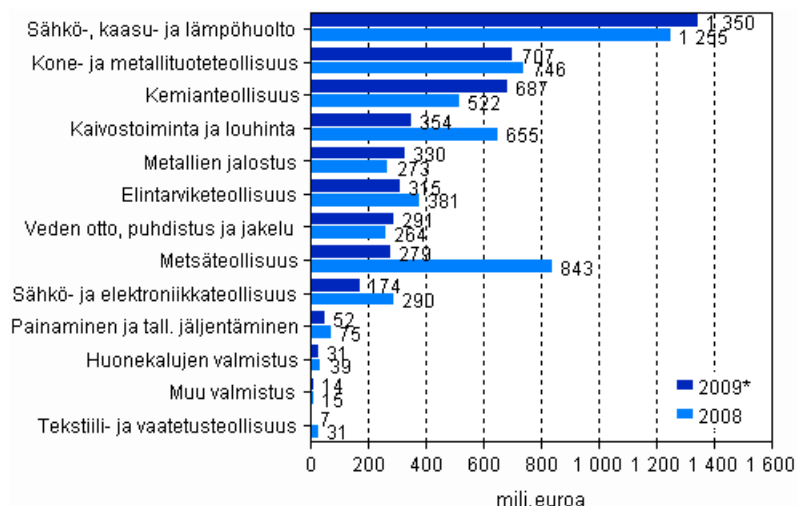
Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Tuottoihin sisältyy myös toimipaikan toimitukset yrityksen toisille toimipaikoille ja kustannuksiin hankinnat yrityksen toisilta toimipaikoilta. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia.

1.3. Investoinnit vähenivät teollisuudessa yli 19 prosenttia

Käyttöomaisuuden investoinnit vähenivät ennakkotietojen mukaan teollisuudessa 19,3 prosenttia vuonna 2009. Kaivostoiminnassa ja louhinnassa investoinnit supistuivat merkittävästi vuoteen 2008 verrattuna, lähes 46 prosenttia. Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa investoinnit käyttöomaisuuteen sen sijaan kasvoivat vajaat 8 prosenttia. Veden otossa, puhdistuksessa ja jakelussa investoinnit kohosivat myös yli 10 prosenttia. Teollisuuden yhteenlasketut investoinnit käyttöomaisuuteen olivat noin 2,7 miljardia euroa.

Teollisuudessa investoinnit olivat merkittävästi edellisvuotta pienemmät tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuudessa, vähennystä oli yli 78 prosenttia. Metsäteollisuudessa investoinnit vähenivät lähes 67 prosenttia sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa lähes 40 prosenttia. Myös painamisessa ja tallenteiden jäljentämisessä investoinnit supistuivat yli 30 prosenttia ja elintarviketeollisuudessa runsaat 17 prosenttia. Käyttöomaisuuden investoinnit lisääntyivät sen sijaan kemianteollisuudessa vajaat 32 prosenttia ja metallien jalostuksessa lähes 21 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna.

Kuvio 3. Investoinnit yhteensä 2008–2009* (milj. euroa)

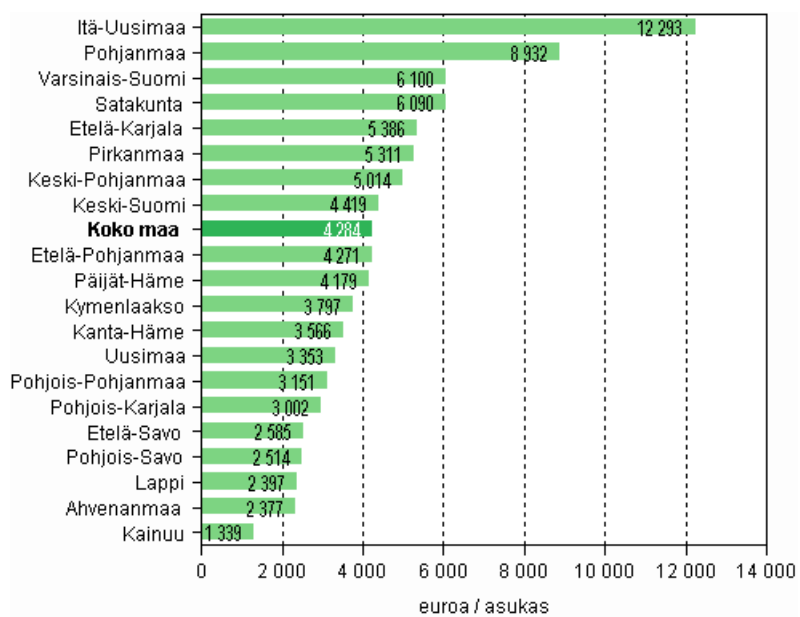
* Vuoden 2009 tiedot vielä ennakkolliset

Käyttöomaisuuden investoinnit käsittävät aineellisen käyttöomaisuuden hankinnat ja peruseräparannukset, joista on vähennetty käyttöomaisuuden myynnit. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvat koneet, kalusto ja kuljetusvälineet, rakennukset ja rakennelmat, maa- ja vesialueet sekä muu aineellinen käyttöomaisuus. Muuhun aineelliseen käyttöomaisuuteen sisältyvät sora-, malmi-, turve- yms. luonnonvarat ja aineelliset oikeudet. Käyttöomaisuuden investoinnit käsittävät myös rakennusten ja rakennelmien ennakkomaksujen lisäykset, joista on vähennetty ennakkomaksujen vähennykset. Ennakkomaksuja koneisiin ja laitteisiin ei sen sijaan sisällytetä käyttöomaisuuden investointeihin.

1.4. Itä-Uusimaa oli teollistunein maakunta vuonna 2009

Ennakkotietojen mukaan teollistunein maakunta oli Itä-Uusimaa, jossa jalostusarvon kertymä asukasta kohti oli 12 293 euroa. Pohjanmaan maakunnassa jalostusarvoa kertyi asukasta kohti 8 932 euroa ja Varsinais-Suomessa 6 100 euroa. Vähiten jalostusarvoa asukasta kohti kertyi Kainuun maakunnassa, 1 339 euroa. Koko maan keskiarvo teollisuuden jalostusarvon kertymässä asukasta kohti oli 4 284 euroa vuonna 2009.

Kuvio 4. Maakunnan jalostusarvo jaettuna maakunnan asukasluvulla teollisuudessa (C) 2009* (euroa)

* Vuoden 2009 tiedot vielä ennakkolliset

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tuotannon brutto- ja jalostusarvo, henkilöstökulut ja investoinnit yhteensä vuonna 2009*

	Tuotannon bruttoarvo	Tuotannon jalostusarvo	Palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut	Investoinnit yhteensä
	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 536 223	480 143	227 152	354 344
C Teollisuus	97 976 573	22 815 611	16 671 599	2 701 061
10-11 Elintarviketeollisuus	10 437 745	2 434 700	1 544 476	314 603
13-15 Tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuus	1 023 359	384 298	295 790	6 734
16-17 Metsäteollisuus	15 588 726	2 854 831	2 188 572	278 773
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	1 543 121	605 760	431 700	52 188
19-22 Kemianteollisuus	16 297 643	3 578 542	1 655 198	687 439
24 Metallien jalostus	5 090 309	546 259	684 338	329 942
25,28,29,30,33 Kone- ja metallituoteteollisuus	23 989 892	7 121 062	5 469 808	706 645
26-27 Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	19 905 129	3 880 566	3 321 747	174 275
31 Huonekalujen valmistus	1 074 999	354 651	295 413	30 989
32 Muu valmistus	629 091	252 149	177 917	14 053
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	7 885 962	3 444 375	754 549	1 350 240
36 Veden otto, puhdistus ja jakelu	657 215	351 931	98 186	290 892

* Vuoden 2009 tiedot vielä ennakkolliset

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Teollisuuden alue- ja toimialatilasto kuvaa teollisuuden tuotannon rakenteita ja rakenteiden muutoksia toimialoittain ja alueittain. Tarkasteltavina muuttujina ovat tiedot henkilöstöstä, tuotannosta, tuotantopanoksista ja investoinneista sekä näiden pohjalta lasketut tunnusluvut. Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön teollinen toimipaikka. Yksilöivänä tunnuksena on Yritys- ja toimipaikkarekisterin määrittelemä toimipaikkatunnus. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Toimipaikka

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tilastoyksikkö on toimipaikka. Toimipaikalla tarkoitetaan taloudellista yksikköä, jossa saman omistajuuden tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samanlaisten tavaroiden ja palvelujen tuotantoa tavallisimmin yhdellä sijaintipaikalla. Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys). Alle 20 henkilöä työllistävät yritykset luokitellaan teollisuuden alue- ja toimialatilastossa yksitoimipaikkaisiksi yrityksiksi.

Toimipaikan alueellisena yksikkönä rakennetilastossa on pääsääntöisesti kunta. Tästä ja tilaston tulostustarpeista seuraa, että yrityksen eri kunnissa sijaitsevat toimipaikat katsotaan erillisiksi tilastoyksiköiksi. Joissakin tapauksissa tilastoyksikkönä joudutaan käyttämään useamman toimipaikan muodostamaa kokonaisuutta. Toimipaikan ei välttämättä tarvitse käsittää yksinomaan valmistukseen luettavia toimintoja, vaan myös niin sanottuja aputoimintoja ja palvelutoimintoja, jotka ovat sijaintinsa puolesta liittyneet kyseessä olevaan toimipaikkaan. Teollisia aputoimintoja ja palveluksia ovat korjaus ja kunnossapito. Muita kuin teollisia aputoimintoja ja palveluksia ovat varastointi ja kuljetus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, tietojenkäsittely sekä hallinto ja myynti. Jos apu- tai palvelutoiminta on kiinteässä yhteydessä varsinaisen toimipaikan kanssa ja palvelee pääasiassa kyseistä toimipaikkaa, ei näitä toimintoja ole aina erotettu erillisiksi toimipaikoiksi vaan toiminnot on yhdistetty valmistustoimintoihin.

Varsinaisen teollisen toimipaikan yhteydessä ja pääasiassa yrityksen teollisille toimipaikoille energiaa tuottavat toimipaikat luokitellaan tilastossa apuyksikköinä sille toimialalle, jota kyseinen toimipaikka pääasiallisesti palvelee.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Bruttoarvoon ei sisälly käyttöomaisuuden luovutusvoitot, joita ei pidetä tuotannollisena eränä vaan satunnaisina tuottoina. Lisäksi kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotantotoiminnan tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali. Tuotannon bruttoarvon laskentakaava on seuraava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmisteverastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- käyttöomaisuuden luovutusvoitot

- kauppatavaroiden hankinta

= BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotantotekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta

aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Tuottoihin sisältyy myös toimipaikan toimitukset yrityksen toisille toimipaikoille ja kustannuksiin hankinnat yrityksen toisilta toimipaikoilta. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia. Jalostusarvon laskentakaava on seuraava:

BRUTTOARVO

- aine- ja tarvikeostot
- ostot yrityksen muilta toimipaikoilta
- aine- ja tarvikevarastojen muutos
- ulkopuoliset palvelut
- muut kiinteät ja muuttuvat kulut (pl. henkilöstökulut)
- + kauppatarvikkeiden hankinta
- + käyttöomaisuuden luovutustappio
- = JALOSTUSARVO

Tilastovuodesta 2005 alkaen jalostusarvon laskennassa huomioidaan käyttöomaisuuden luovutustappio kuluja vähentävänä tekijänä. Tätä aikaisemmin ei luovutustappiota tiedusteltu.

Käyttöomaisuuden investoinnit

Määritelmä käyttöomaisuuden investoinnit käsittää käyttöomaisuuden hankinnat ja perusparannukset, joista on vähennetty käyttöomaisuuden myynnit. Käyttöomaisuudella tarkoitetaan aineellisia hyödykkeitä mm. koneet ja kalusto, rakennukset ja rakennelmat sekä maa- ja vesialueet. Vuoteen 1994 saakka oli käytössä käsite aineellisen käyttöomaisuuden bruttolisäys. Tämä on sisällöltään identtinen nykyisen käsitteen kanssa. Muut keskeiset käsitteet löytyvät kohdasta käsitteet.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev. 2:een siten, että NACE:n nelinumeroitasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla. Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa. Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mille toimialalle tyypillisiä hyödykkeitä toimipaikalla eniten valmistetaan. Määrittely tapahtuu asteittain toimialaluokituksen karkeimmalta tasolta lähtien. Ensin määritellään toimipaikan 1-numeroinen toimiala. Seuraavaksi 2-numeroinen jne. aina tarkimmalle tasolle. Tarkimman tason toimialan määrittelyssä on mukana vain niiden hyödykkeiden tuotanto, jotka määrisivät toimipaikan toimialan karkeammalla tasolla. Suoran kyselyn ulkopuolelle jäävien yritysten / toimipaikkojen toimiala saadaan yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Alueluokitus

Käytetty alueluokitus perustuu julkaisuun Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot (Tilastokeskus, Käsikirjoja 28). Vuosien 1975-2003 tilastot tuotetaan käyttäen vuoden 2003 aluejakoa. Tästä eteenpäin alueluokituksessa käytetään tilastovuoden alueluokitusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Ennakkotilaston laadintaan käytetyt tiedot

Rakennetilasto kattaa kaikki teollisuuden yksitoimipaikkaiset yritykset sekä monitoimipaikkaisten yritysten teolliset toimipaikat. Tiedot kerätään osaksi suoralla otokseen perustuvalla tiedonkeruulla yritysten toimipaikoilta sekä osaksi verohallinnon ja Tilastokeskuksen rekistereistä. Suoran tiedonkeruun piiriin kuuluvat kaikki vähintään 20 hengen yksitoimipaikkaiset teolliset yritykset. Lisäksi otokseen kuuluvat kaikkien vähintään 20 hengen monitoimipaikkaisten yritysten teolliset toimipaikat.

Kaikki alle 20 hengen yritykset käsitellään yksitoimipaikkaisina yrityksinä. Kohdejoukon muita yrityksiä koskevat tiedot on tuotettu käyttäen hyväksi verohallinnon elinkeinoverotusrekisteristä sekä Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä saatuja tietoja. Tilaston viiteajanjakso on tilikausi.

Rakennetilaston toimipaikkojen lukumäärään sisältyy kaikki toimipaikat, myös aputoimipaikat. Näin suureen kattavuuteen päästään ennakon laadinnassa sovellettavan korotusmenettelyn avulla. Varsinaisen teollisen toimipaikan yhteydessä toimivat saman yrityksen energiaa tuottavat toimipaikat on luokiteltu vuodesta 1995 alkaen apuyksikköinä sille toimialalle, jota kyseinen toimipaikka pääosiltaan palvelee.

Ennakkotilaston otos

Teollisuuden 2009 ennakkotilaston laadinnassa on käytetty Tilastokeskuksen yritysten rakenteet -yksikön aineistoja. Ennakkotilaston laadinnan keskeinen aineisto on suoran kyselyn kautta saadut ja tarkistettut tiedot. Kaikkia tiedusteluun kuuluneiden toimipaikkojen tietoja ei ehditty käsitellä ennakon julkistamisajankohtaan mennessä. Teollisuuden 2009 ennakkotilastossa useimpien toimialojen kohdalla onkin käytetty toimialaa edustavaa otosta. Otokseen on pyritty saamaan mukaan kaikki suurimmat toimipaikat ja ei-satunnainen otos pieniä toimipaikkoja. Lisäksi otokseen on poimittu yksitoimipaikkaisten yritysten toimipaikkoja verohallinnon elinkeinoverotusaineistosta. Näiden toimipaikkojen tiedoista on osa imputoitu.

Otoksen peittävyys tuotannon bruttoarvon mukaan laskettuna teollisuudessa (C) on yli 92 prosenttia. Tilaston laadinnassa käytetyt vuoden 2008 tiedot ovat lopullisia. Ennakon laadinnassa käytetään tilastollisia menetelmiä, joilla arvioidaan näytteessä mukana olevien toimipaikkojen tiedoista koko kohdejoukon tietoja.

Menetelmässä vertaillaan vuoden 2008 lopullisia tietoja vuoden 2009 suoran kyselyn tietoihin. Tilaston laadinnassa on oletettu, että otokseen kuulumattomien toimipaikkojen toiminta on muuttunut edellisestä vuodesta samassa suhteessa kuin samaan toimialaan kuuluvien otoksessa mukana olevien toimipaikkojen tiedot. Korotusmenettelyssä otetaan huomioon myös toimipaikkojen koko, sillä pienten ja suurten yksiköiden kehitys saattaa poiketa toisistaan myös samalla toimialalla. Karkeampien toimialatasojen tulokset on saatu laskemalla alatoimialojen tiedot yhteen. Korotusmenettely on lisäksi toteutettu niin, että muuttujien välinen summautuvuus toteutuu. Jalostusarvo on laskettu tuotannon bruttoarvon ja kulujen erotuksena korjattuna varastonarvon muutoksella.

On huomattava, että ennakkotiedot ovat sitä luotettavampia, mitä karkeammasta toimialatasosta on kysymys.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastojen perustiedot perustuvat hallinnollisiin aineistoihin ja tiedonkeruuseen yrityksiltä ja yritysten toimipaikoilta. Yrityksen tiedot saadaan osin suoraan yritysten tuloslaskelmasta ja taseista. Suuremmilta yrityksiltä kerätään lisäksi myös muita tietoja, jotka saadaan joko yritysten laskentatoimesta tai palkkalaskennasta. Sen sijaan toimipaikoittaiset tiedot ovat aina jollain tavalla menetelmällisesti tuotettuja lukuja, jotka saadaan joko yrityksen ilmoituksesta tai ne päätellään Tilastokeskuksessa. Monitoimipaikkaisen yrityksen toimipaikkatietojen arvostus on usein ongelmallinen, vaikka arvostus tehtäisiin yrityksissä. Kaikilla yrityksillä ei ole toimipaikkakohtaista seurantaa tilaston vaatimalla tarkkuudella. Fuusiot, yhtiöittämiset ja kesken vuotta tapahtuneet yritysjärjestelyt vaikeuttavat toimipaikkakohtaisten tietojen arviointia ja heijastuvat erityisesti aluetason tilastoihin.

Ongelmallisuus lisääntyy kansainvälisen yritysryhmän tapauksessa, jossa liiketoiminta voidaan organisoida monin eri tavoin. Tämä heijastuu sitten yrityksen kirjanpitoon. Monikansallinen yritys voi esimerkiksi harjoittaa ns. kolmikantakauppaa, jolloin suomalaisen yrityksen liikevaihtoon kirjautuu sellainenkin yritysryhmän myynti ulkomailla, jossa tavaraa ei ole valmistettu Suomessa tai tavara ei kulkenut Suomen rajan yli. Toinen monikansallisen yrityksen kirjanpitoon liittyvä ongelma, jota yritykset ratkaisevat eri tavoin, on se, missä maassa kirjataan myynnin marginaalit ja "näytetään voitto". On ongelmallista, miten tämän kaltaiset ja monet muut yrityksen tietoihin sisältyvät erät jaetaan sen toimipaikkojen tiedoiksi. Edellä selostetuista syistä johtuen tilastojen ajallinen vertailu on aina jossain määrin ongelmallista. Vertailukelpoisuuden ongelmallisuus kasvaa mitä tarkemmalla luokitustasolla tilastot laaditaan.

Tilastokeskuksen laatimissa tilastoissa käytetyt määritelmät ja yksittäiset ratkaisut tehdään Tilastokeskuksessa. Ratkaisut nojaavat YK:n tilastoja koskeviin suosituksiin ja EU:n tilastoasetuksiin, joissa mm. määritellään kotimaan (domestic) käsite, toimipaikkakäsite, tuotannon käsite, tuotannon arvostusperiaatteet ja eri talustoimien käsittelysäännöt (mikä on tavaran tuotantoa, mikä palvelun tuotantoa, mikä omaisuustuloa, jne.). Kansainväliset määritelmät ovat pakostakin yleisluonteisia ja yksittäistapauksissa

niitä täytyy tulkita. Osaamisen kertyessä ja olosuhteiden muuttuessa Tilastokeskus kehittää määritelmiä ja yksittäistapausten ratkaisuja tavoitteenaan paras mahdollinen tilastollinen kuvaus. Vuoden 2003 tilastojen laadinnassa Tilastokeskus on päätenyt muuttamaan yrityksen tietojen toimipaikoille jakamisen perusteita. Eri alueiden tietojen muutokset edellisestä vuodesta johtuvat osittain tästä menetelmällisestä muutoksesta.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilastosta tuotetaan vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tiedot. Ennakkotiedot julkistetaan tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuun lopussa. Lopulliset tiedot valmistuvat 14 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä. Teollisuuden alue- ja toimialatilastoa on laadittu yli sata vuotta. Toimialaluokituksen 2008 mukaisia tilastoja toimialoittain ja alueittain on saatavilla vuodesta 1995 alkaen.

5. Tietojen saatavuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain, maakunnittain ja kunnittain Tilastokeskuksen kotisivuilta maksuttomasta Yritysten rakennetilaston Px-Web -palvelukannasta vuosilta 1995-2008 sekä ennakkotietoja vuodelta 2009. Koko maan tiedot ovat palvelukannassa tarkimmalla mahdollisella toimialatasolla. Tiedot maakunnittain ovat palvelukannassa pääosin toimialaluokituksen 2-numero tasolla. Kuntakohtaiset tiedoista on palvelukannassa koko teollisuus yhteensä. Maksullisessa ALTIKA -palvelukannassa on lisäksi tietoja TE-keskuksittain ja seutukunnittain. Toimialaluokituksen TOL 2008 mukaisesti on tietoja saatavissa koko maan tasolla ja eri alueluokituksilla vuodesta 1995 alkaen erillisselvityksenä. Tietoja voidaan luokitella myös suuruusluokittain. Toimialaluokituksen TOL 2002 mukaisesti tietoja on saatavissa maksuttomasta Px-Web -palvelukannasta vuosilta 1995-2008.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilasto (Teollisuustilasto) uudistettiin vuonna 1995. Toimipaikkapohjaiset tiedot alettiin kerätä kiinteässä yhteydessä yrityspohjaiseen tilinpäätöstilastoon. Yksitoimipaikkaisten yritysten toimipaikkatiedot alettiin kerätä samalla lomakkeella kuin yritysten tilinpäätöstiedot. Monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikkojen tietoja alettiin verrata yritysten tietoihin. Palvelujen kuluja alettiin kerätä käyttäen aikaisempaa yksityiskohtaisempaa tietosisältöä. Samoin tuottojen erittelytietoja tarkennettiin. Uudistuksen seurauksena erityisesti palvelujen hankintojen osuus tuotannon bruttoarvosta kasvoi selkeästi aikaisempaa suuremmaksi. Tiedot aikaisempiin vuosiin eivät olekaan tästä johtuen täysin vertailukelpoisia. Vuosien 1975-1994 tiedot on luokiteltu toimialaluokituksen 2002 mukaisesti. Joitain keskeisiä muuttujia on saatavissa toimialaluokituksen 1979 mukaisesti vuosilta 1952-1974.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tiedot poikkeavat Suomen yritykset -julkaisun tiedoista. Tiedot toimipaikkojen lukumäärissä eroavat, koska teollisuuden alue- ja toimialatilaston perustietojen keruussa toimipaikkoja on jouduttu yhdistämään. Myös toimipaikkojen luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja.

Lisätietoja

Riitta Savolainen (09) 1734 3259
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds
rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute